

Julestemning i Siemens-lys

Slåtthaug kunstisbane i Bergen går inn i sin 3. sesong, godt belyst av 56 stk SIKAST lyskastere fra Siemens. Kunstisbanen blir mer og mer populær for hvert år. Sist vinter var det 50 000 som brukte den.

- Et fint alternativ og et trygt sted å være for ungene i Bergen, sier formannen for kunstisbanen, Åge Larsen. Han legger til at allerede under en av helgene midt i november i år var det 4000 skøyteentusiaster som koste seg på kunstis – og i Siemens-lys.

- En riktig God Jul

til alle i Siemens. Lyset som ble levert

i 1991 er bra, sier en fornøyd kunde. Foto fra Slåtthaug: Per Nybø.

5 mann i Siemens Kjøpsvik Norges minste Siemens-avdeling med dugnadsånd

Her er fire av fem ansatte i Kjøpsvik:

Fra venstre:

Frank Ludvigsen,

Stig Kjøpsnes,

Åge Ellingsen og

Lennart Jardstål.

Tore Hansen var ute på

jobb da bildet ble tatt.

Foto: Brit Olstad.

250 dugnadstimer for å sette istand nye lokaler og firmaleilighet brukte de fem ansatte i Kjøpsvik da de kjøpte et "bankbygg" av Tysfjord Sparebank.

Innkjøpssummen var drøyt en halv million, et riktig godt kjøp.

-Vi vil ha det trivelig på arbeidsplassen. Og det har vi fått, sier daglig leder Frank Ludvigsen (30) i Kjøpsvik. Dugnaden understreker samholdet og lysten til å stå på, mener han. Huset er blitt så bra og romslig at de også leier ut lokaler i annen etasje, til et regnskapsfirma. Det gamle bankhvelvet er forøvrig blitt lager, et trygt sted for oppbevaring av alt materiell for elektrisk installasjon.

Siemens fikk sin egen avdeling i Kjøpsvik i 1987, ved kjøp av Tysfjord Elektro.

Bakgrunnen var at Norcem ville modernisere cementfabrikken i Kjøpsvik. I dag står en av verdens mest avanserte cementfabrikker ferdig. Dette gir grobunn for en del arbeid i området og Norcem er idag en betydelig kunde for Siemens i Kjøpsvik.

Idag har avdelingen fem mann i arbeid, hvorav en er lærling. Spøkefullt kan man jo si at 20 prosent lærlinger i arbeidstokken er det få Siemens-avdelinger som kan stille opp med.

-Her monterer vi alt fra stikkontakter hjemme hos folk til å bygge sterkstrømanlegg for industrien, kommenterer Ludvigsen, og legger til at på større anlegg har de samarbeidet med Siemens i Trondheim. Det siste året har avdelingen

montert lys og alarmanlegg i en 800 meter lang tunnel og bygget et stort varslingsanlegg for Norcem. Oppgaven de gikk på i det nye forretningsåret fra 1. oktober var all elektrisk installasjon, klor-gassvarslingsanlegg og ventilasjon ved et vannverk for Tysfjord kommune.

-Da vi kjøpte huset av Tysfjord Sparebank i vår, bygget de nytt, og vi fikk jobben med hele installasjonen av lys i det nye bygget, sier Ludvigsen.

Avdelingen har utvidet sitt geografiske område etter at det ble ferjefri helårsvei nordover til Ballangen i fjor, og vil nå dekke både Tysfjord, Ballangen i nord og Hamarøy i sør.

Den fantastiske naturen i området er noe av det første som Ludvigsen fremhever, mulighetene for å klatre i fjellet, dykke og fiske på havet. For ikke å snakke om å dra nytte av det berømte hummerfisket ute i fjorden.

Selv har han en 18 fots båt og drar ut så fort han har tid. Først og fremst er det dykkingen som drar ham ut. Ryktene sier at det til tider kan jobbes svært lange da-

Lennart Jardstål er en liten tur innom plukkageret og tar med seg det som skal til for han drar ut på jobb. Foto: Brit Olstad.

Kjøpsvik: Her er Norges minste Siemens-avdeling, med Norcem som en stor og god kunde. Den moderne cementfabrikken synes godt på bildet. Foto: Brit Olstad.

ger ved Siemens i Kjøpsvik, men Ludvigsen vil gjerne fremheve at han og de andre i avdelingen unner seg livets gleder ved å ha en slik storslått natur rundt seg.

-Og i disse dager kommer spekkhoggerne inn fjorden, forteller han, og uten å bruke ord gir han uttrykk for at dette er en fantastisk opplevelse å se.

Kjøpsvik er sentret i Tysfjord kommune som har vel 2500 innbyggere. Det kan fortelles mye om stedet, og ferja fra Drag over Tysfjorden til Kjøpsvik går over en av Norges villeste og Nord-Norges nest dypeste fjord. Samtidig kan man i øst se Stetind reise seg 1381 meter over havet.

Mange mener at dette fjellet er verdens fineste naturlige obelisk. Stetind fungerte i gamle dager som seilingsmerke, og er idag et stor utfordring for klatrere.

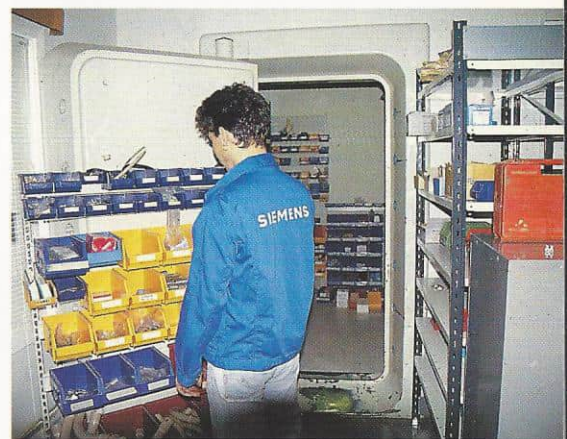
-Men det blir mye jobbing?

-Vi er en stapp gjeng. Dette gir samholdsfølelse. Og fordi vi er såpass få identifiserer vi oss sterkt med firmaet. Alle har en positiv holdning og vil at dette skal gå bra.

Ludvigsen forteller at de er aktive med å finne frem til prosjekter som er interessante å regne på og at de derfor driver en del oppsøkende virksomhet.

-Ja, det gjelder å være tidlig ute, kommenterer han, og mener at dette gir resultater. Foråret ga en omsetning på 2,7 millioner kroner, dette var en halv million over budsjettet.

Frank Ludvigsen slår av en prat med en kunde og diskuterer detaljer på et oppdrag. Foto: Brit Olstad

Sikkert som i banken. Det gamle bankhvelvet etter Tysfjord Sparebank er idag et trygt lager for Siemens i Kjøpsvik. Foto: Brit Olstad.

-Fremtiden?

-Jeg har opplevd tidene her i Kjøpsvik siden jeg var lærling, helt fra min første arbeidsgiver Martin Nilsen, til hans firma ble kjøpt av Tysfjord Elektro og over til Siemens. Hele tiden har vi hatt jevnt med arbeid, og jeg tror helt sikkert at vi skal klare oss også i tiden fremover. Det gjelder bare å stå på, sier Ludvigsen, leder av den minste Siemens-avdelingen i Norge.

Ålesund tror på bedre tider

Ålesund har en unik begyggelse som fikk Arkitektprisen i 1988. Store deler av byen ble etter storbrannen i 1904 bygget opp igjen, i jugendstil, og dette gir Ålesund en egenart som er en av byens viktigste severdigheter.

Næringslivet i byen er først og fremst preget av fiske, og er en av landets største fiskehavner og har betydelig fiskeforedlingsindustri. En rekke slipper og verksteder har fiskebåter som spesialitet.

I 1986 skapte Ålesund samferdsels-historie med tre lange tunneler på henholdsvis 3500 meter, 3900 meter og 4200 meter. Dermed ble hele området landfast, selv om dette ble dyrt.

-Nå har vi nettopp avsluttet en veitunnel på E69 mot Åndalsnes. Et prosjekt som la 1.5 millioner på omsetningen.

-Vi hadde installasjon av lys, nødtelefonanlegg og overvåkningsanlegg av gasser, sier Lars Olav Grande, avdelingsleder for Divisjon Anlegg i Ålesund.

Ovenfor:
Trivelig miljø ved
inngangen til
Siemens Ålesund.

Til høyre:
Storslått natur på
Nord-Vestlandet.
Siemens holder til
i den hvite bygningen
til venstre.

Siemens-kolleger i Ålesund. Fra venstre: Gunhild Halstensen, Arne Johannsen, Loyd Wattox, Odd Kvamme, Arne Nøstdal, Jan Spjelkavik, Lovise Gudmundseth, Lars O. Grande og Willy Berg.

Grande tiltrådte som ny leder for installasjonsavdelingen den 1. oktober og har vært ansatt i Siemens siden 1969, med unntak av fire år i et konsulentfirma. Avdelingen sorterer under Installasjonsavdelingen i Trondheim, har 12 mann i arbeid og et budsjett inneværende forretningsår på nærmere 8 millioner kroner.

I tillegg til Installasjonsavdelingen har Divisjon Produkter 9 personer på plass i byen, en mann fra Divisjon Energiforsyning, en mann fra Siemens Nixdorf og en mann på Service/Automatisering. I Ålesund har Siemens også eget tavleverksted som for tiden sysselsetter to mann. Dette mener Grande er meget positivt for mange typer oppdrag. Oppgaver tegnes ut på eget DAK-anlegg og jobben kan gjøres

effektivt, samtidig som man kompletterer med egne montører.

-Vår avdeling dekker Ålesund kommune og Sunnmørsregionen. Det har vært en del større oppgaver i den senere tiden. Det største prosjektet er en jobb til 3 millioner ved et sykehussenter i Valldal innerst i Møre og Romsdal.

I dette nybygget avsluttet vi i juni en komplett installasjon av både sterkstrøm og svakstrøm, blant annet telefonoppbygg, calling, brannvarsling, nødlys, antenneanlegg, personsøkeranlegg og sykesignalanlegg. Alt i alt et meget avansert svakstrømanlegg, sier Grande og forteller at det er jevnt å gjøre på en del mindre industribygg.

-Blant våre faste kunder er Statens Vegvesen i Møre og Romsdal. Oppdragene går mye på service i styring og overvåking av undersjøiske tunneller. Vi har også en del å gjøre for Televerket i Ålesund, sier han og legger til at Sunnmøre Meieri - forøvrig den største arbeidsplassen i Ålesund kommune - gir Siemens-avdelingen en ganske stor omsetning. Meieriet bygger nå ut, og Siemens har både installasjon og service på dette anlegget.

Dessuten har avdelingen en del faste oppdrag for Hjelpemiddelsentralen med å montere teleslynger og en del spesialinstallasjoner.

Også boligmarkedet er med på bidrag til omsetningen, selv om Grande beteg-

ner dette markedet som "Bra og bra, men bedring i sikte." Prisene er lave og dermed lite fortjeneste å hente. Men konkurransen er hard generelt. "Tøft marked" som Grande påpeker, og dermed lave priser.

Han synes selv det er litt for mye arbeidsledighet blant montører i området. Siemens har hatt bra å gjøre, men et par mann har måttet ta ut permisjon i høst. Grande kan merke en positiv tendens i distriktet, og han ser at arkitektene nå har fått mye å gjøre. Dette vil slå ut for byggebransjen noen måneder senere.

Blant annet skal det bygges et høyskolesenter på nabotomta til Siemens. Her kan det bli en elektroentreprise på mellom 10 og 15 millioner kroner. Sentralsykehuset skal også bygge ut kommende år med en anslått elektroentreprise på 6-8 millioner. Disse mulighetene gleder Grande og staben seg til å regne på.

-Hva med markedsføring?

-Vi prøver å finne våre nisjer i markedet. Blant annet satser vi mest på faste kunder og tar vare på disse. Dette er god markedsføring, slår Grande fast.

-Og hva skjer i jula?

-Vi tar det med ro som alle andre, lager en julelunsj og pynter juletreet her på kontoret.

Siemens holder positiv profil i folks bevissthet

Hva har Electrolux, Norsk Philips og Siemens felles?

Aftenposten og MMI (Markeds- og Mediainstituttet) har igjen laget en profilundersøkelse over 109 norske bedrifter som viser hvor de står i folks bevissthet. Undersøkelsen viser både et hovedinntrykk som folk har av hver og en av Norges største virksomheter, og hva folk synes om den enkelte bedrift innenfor visse områder.

Felles for Electrolux, Norsk Philips og Siemens er at disse bedriftene ligger vekselvis blant de tre best rangerte innenfor områdene miljøbevissthet (Electrolux foran Siemens), samfunnsansvar og moral (Siemens foran Electrolux), økonomi og lønnsomhet (Siemens foran Norsk Philips), og reklame og informasjon (Electrolux foran Siemens). Samtlige bedrifter i undersøkelsen er delt opp i bransjer, og resultatene som er nevnt ovenfor viser nordmenns oppfatninger av teknologibedrifter.

Undersøkelsen gir også et bilde av hvor nordmenn plasserer de enkelte bedriftene i en total sammenheng, en slags Norges 109 på topp. Statsbedriftene, slik som Posten, Televerket og Norske Meierier har sterkest posisjon i folks bevissthet. Ved å plukke ut bransjen teknologibedrifter kommer Electrolux best ut med en 24. plass, tett fulgt av Siemens, som ligger på 29. og Norsk Philips på 34.

Innenfor de tre områdene miljøbevissthet, samfunnsansvar og moral, og reklame og informasjon har omkring en tredel av de spurte et godt inntrykk av Siemens, kun 4-5 prosent et dårlig inn-

Teknologibedrifter

1. Electrolux Norge	58%		5%
2. Siemens	56%		2%
3. Norsk Philips	54%		4%
4. IBM	46%		5%
5. Kvæmer-konsernet	43%		4%
6. Raufoss A/S	37%		5%
7. Aker-konsernet	33%		5%
8. Ulstein-Gruppen	31%		3%
9. Kvemeland	29%		2%
10. Alcatel STK	22%		5%
11. ABB-konsernet	16%		5%

Illustrasjonen viser folks inntrykk av norske teknologibedrifter. Electrolux, Siemens og Norsk Philips kommer best ut i Aftenposten/MMIs profilundersøkelse. Vi kan her se at 56 prosent (rødt) av de spurte har et godt eller meget godt inntrykk av Siemens, mens kun to prosent har et dårlig inntrykk. Midtseksjonen er gruppen vet ikke.

trykk. Innenfor området økonomi og lønnsomhet sitter halvparten av de spurte igjen med et godt inntrykk av Siemens. Gruppen som ikke har noe syn på Siemens ut fra dette er ganske stor.

Aftenposten har gjort et eget regnestykke ut fra samlet materiale og svar og fått en oppstilling over 10 firmaer under tittelen "Best". Her kommer Braathen SAFE som nummer en, Jordan på annenplass, Posten på tredje og Siemens på fjerdeplass. Ifølge Aftenposten er dette en rangering over de firmaer som nyter best anseelse i folks bevissthet.

Inntrykket, for Siemens vedkomende, er omtrent den samme som Aftenposten/MMI presenterte i januar, og som ble fylldig omtalt i Siemens Intern i nr. 1 i år.

Vi er dyktige!

Et anerkjent internasjonalt informasjonsbyrå har gjennomført en undersøkelse i Norge omkring spørsmålet hvilket omdømme de store bedriftene har i presse og etermedia. Siemens kom meget hederlig ut på de fleste områder.

Det jeg imidlertid har lyst til å sette søkelyset på denne gang, er at svært mange av intervjuobjektene kom med utsagn av typen "Siemens er en bedrift med meget dyktige fagfolk". Slike uttalelser er gode å ta med seg på veien videre - og jeg har lyst til å bringe den videre til hver enkelt av dere!

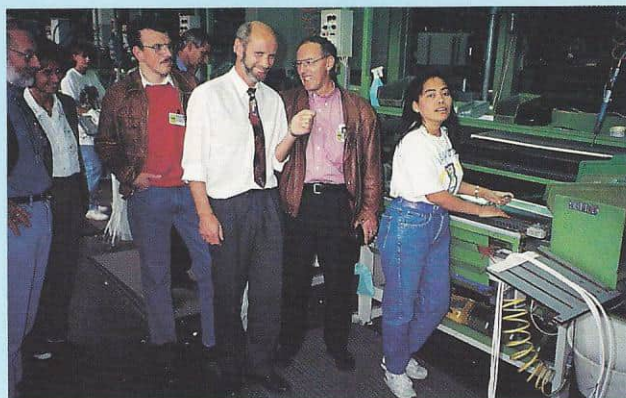
Hans Lødrup

Divisjon Elektrovarmes samfunnsrolle

Hver arbeidsplass i Divisjon Elektrovarme gir to andre arbeidsplasser. Samfunnsregnskapet for varmemfabrikken i Trondheim viser at 120 arbeidsplasser i fabrikkene, gir 150 arbeidsplasser hos norske underleverandører. De 120 arbeidsplassene i varmemfabrikken gir også 30 millioner kroner i skatt. Dette dekker utgiftene til 102 sykehjemsplasser eller 766 grunnskoleelever i ett år

– eller 150 arbeidsplasser i stat- og kommune.

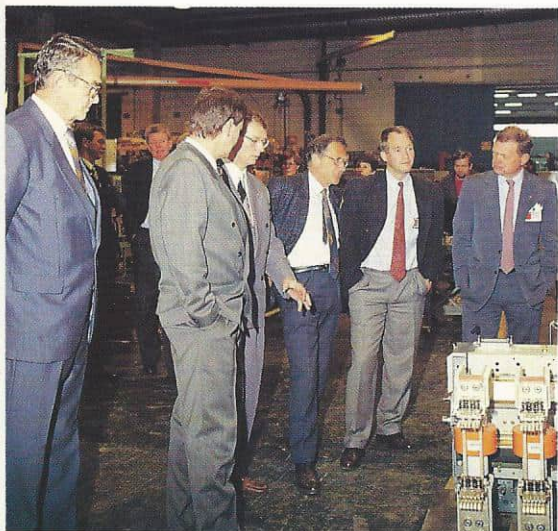
Tirsdag 31. august arrangerte NHO sammen med syv trønderske bedrifter "Bedriftens Dag". Hensikten var å sette søkelys på bedriftens rolle i lokalsamfunnet. Omlag 100 politikere, beslutningstakere og skolefolk i Trøndelag var invitert til foredraget. Etterpå var det omvisning i bedriftene.

Etter presentasjonen av samfunnsregnskapet, som viste at hver arbeidsplass i Varmefabrikken S/T gir grunnlag for to andre arbeidsplasser, var det åpent hus i Varmefabrikken. På bildet er omvisningen kommet til Evangelina Velasquez. Fabrikksjef Arnt Syrtstad forklarer hvordan produksjonen av varmeovner foregår.

Historisk i Trondheim

Tysk visitt i norsk arbeidsmiljø

Besøk i Sterkstrømfabrikken: Fra venstre Gunnar Friedl, Svein Thorgersen, Tore Tronstad, Asphjell Angrim, Olav Ryggvold og Arild Ingjerd. Foto: Tor Odd Vist

Styremøtet den 29. september ble et historisk møte, idet Hans Lødrup ble tilsatt som administrerende direktør etter Tor Jemtland, med virkning fra 1.

oktober. Dette styremøtet ble også på andre måter annerledes. Vanligvis holdes styremøtene på Linderud i Oslo, men denne gangen ble det lagt til Trondheim. Samtidig ønsket Jemtland å vise det nye styremedlem i Siemens A/S, professor Walter Kunerth både Trondheim og Bergen. I Trondheim ble det også omvisning i både Sterkstrømfabrikken og Elektrovarmefabrikken. Den stedlige ledelse i henholdsvis Bergen og Trondheim orienterte om virksomheten i Midt-Norge og Vestlandet.

Walter Kunerth er født i 1940 i Jugoslavia og tok sin diplomingeniørutdanning i maskinteknikk ved Technischen Hochschule Stuttgart i årene 1960-66.

Han har vært kulturminister i Nordrhein-Westfalen og minister for vitenskap og kunst i Baden-Württemberg. Han er æresprofessor ved Universitetet i Stuttgart, og ble ansatt i Siemens AG i 1976. I 1992 ble han medlem av direksjonen i Siemens AG og i mars i år medlem av Styret i Siemens A/S, etter Hermann Franz.

Styremøtet i Trondheim var også avslutning for Erik F. Lorentzen etter mange år som styremedlem og styreformann i Siemens A/S.

I tiden 25.-28. september 1993 hadde Siemens Oslo og Trondheim besøk fra Siemens AG, Hauptarbeitschutzkommission (HASK).

HASK består av representanter fra de ansatte og ledelsen og danner tilsammen det vi best kan kalle et arbeidsmiljøutvalg for Siemens AG. De ansattes representanter som besøkte oss kom fra Kassel, Köln, Peissenberg, Nürnberg, Karlsruhe, Wuppertal og fra et av de nye ZN-ene (tyske avdelingskontorer), Rostock, i det tidligere Øst-Tyskland.

I forbindelse med harmonisering av arbeidsmiljølovgivningen innen EF og som også kan føre til endringer i Tyskland, ønsket HASK å sette seg inn i de skandinaviske forhold.

Vi som vertskap satte pris på besøket som blant annet ga oss anledning til å fortelle hvor sterkt Norge står i arbeidsmiljøssammenheng, men som også lærte oss at Tyskland på enkelte områder ligger foran.

Etter besøket i Norge gikk turen til Sverige og Finland.

Agnar Ræstad

Bekymring og arbeid

Grunnen til at bekymringer tar livet av flere mennesker enn arbeid, er at det er flere mennesker som bekymrer seg enn som arbeider.

Robert Frost

Fra venstre: Henrik Ager-Hanssen, Tore Tronstad, Arnfinn Johnsen, Lothar Würthner, Svein Thorgersen, Arild Ingjerd, Tor Jemtland, Iris E. Johansen, Erik F. Lorentzen og Walter Kunerth, fotografert under Styrets besøk i Trondheim. Foto: Tor Odd Vist.

Nye "broer" bygges mellom Siemens i Norge og Sverige

Tekst: Anna Marie Hårstad

Divisjon Anlegg Nord puster ut etter vellykket overlevering av et helt spesielt oppdrag. Industriavd. i Trondheim hadde funksjons- og prosjektlederansvaret for alle elektriske installasjoner i et løfteprosjekt på en av Skandinavias mest trafikerte motorveger, hovedvegene syd for Stockholm, E4. Et sted hvor biltettheten er ca. 1500 biler i timen.

Ved Södertälje krysser veien en av hovedinnsjøene for sjøtrafikk inn til Mälaren, og broen som veien føres over på, ligger 26 meter over vannspeilet. Den høyden er for liten når de største skipene skal passere. Broen som har 4 kjørefelter og er ca. 70 meter lang, løftes da rett opp til 42 meter over vannet. Å lage et system som gjør det mulig å gjennomføre løfteprosessen hurtig og sikkert, uten at det oppstår unødige lange bilkøer når løfteoperasjonen pågår, var vår utfordring.

Løftet utføres av frekvensstyrte asynkronmotorer som via tannhjul til tannstenger på løftebenene i hvert hjørne, løfter broen til ønskelig høyde.

Prosjektet ble gjennomført i nært samarbeid med våre kolleger i Siemens Uppland Väsby. Industriavd. i Trondheim var ansvarlig for teknisk løsning, pro-

Med stolthet og stor overraskelse kunne vi til slutt konstatere at Vägverket Stockholms Län valgte oss framfor ABB.

Arbeidet startet høsten '91, og når prosjektet ble overlevert høsten '93 hadde vi blant annet lagt ned over 8000 ingeniørtimer.

Teknisk omfang

Løftemaskineriet består av 8 stk. asynkronmotorer hver på 110 kW, styrt av hver sin frekvensomformer SIMOVERT P. Styre- og kontroll-funksjonene er realisert ved hjelp av PLS type SIMATIC 155 H. For betjening er det satt opp over 3 stk. skjermbaserte operatørstasjoner type OS 32.

Til å varsle trafikken om at broåpning pågår, er det langs veien i en avstand opp til 13,5 km. fra broen satt opp varselkilt. Disse styres av Simatic ET 200 som kommuniserer via buss. Vi leverte også et dieseldrevet reservekraftverk til bruk om strømtilførselen skulle falle bort.

Samarbeid

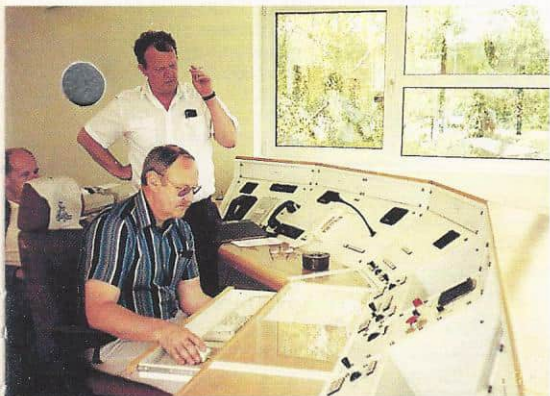
Prosjektet var en stor teknisk- og organisasjonsmessig utfordring. Vi var inne i et nytt marked, som stilte oss overfor nye og uvante utfordringer. Og fra enkelte hold var det også stor skepsis. "Hur många röriga broer har Ni i Norge?" var spørsmål enkelte møtte oss med.

Samarbeidet viste seg å bli bedre enn enkelte fryktet. Selv om det både er nyanser i språk, være- og handlemåter, er

Her passerer en liten båt, da kan broen ligge nede. Når store båter kommer, løftes hele broen rett opp til 42 meter over vannet. Foto: B. Nordvik.

det problemer som lett lar seg løse, om man bruker litt tid og er oppmerksom.

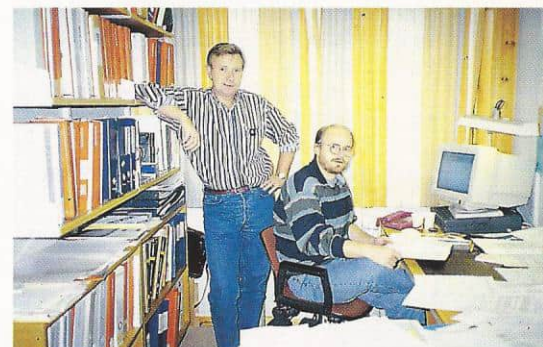
Teknisk sett var det en utfordring, etter som broen er en del av en stor trafikert veg, vil selv en liten feil eller uhell fra vår side, føre til stegning av motorvegen. Vårt team, som var ansvarlig for konstruksjonen og senere for driftssettelsen, beveget seg hele tiden på en knivegg. Ble dette suksess eller fiasko? Resultatet kunne leses på første side i svenske aviser. Det ble suksess! Prosjektet har gitt oss stor anerkjennelse, og er et viktig fundament for videre samarbeid både med Siemens Sverige og med sluttkunden Vägverket for fremtidige oppgaver.

Kunden, representert ved direktør Sven Ivarson, Vägverket foretar broåpning fra kontrollrommet, overvåket av plasskommandant Lennart Lagerstedt også Vägverket, mens montasjeleder Jan Wedberg, Siemens Sverige skimtes i bakgrunnen. Foto: S. Høybakk

sjektledelse og driftssettelse, mens Siemens Montage Uppland Väsby hadde montasjeansvaret.

Vår oppgave startet gjennom en henvendelse fra Siemens Uppland Väsby som da søkte samarbeidspartner for å utarbeide pristilbud i åpen konkurranse om prosjektet.

Prosjektleder Sverre Høybakk (stående) og idriftsetteransvarlig Bengt Nordvik puster lettet ut etter vellykket overlevering. Foto: Anna Marie Hårstad.

Internasjonalt engasjement for Siemens innenfor miljø

Tekst: Agnar Ræstad

Siemens sterke interesse for og engasjement i miljøvern er nedfelt i Stamhusets Grundsätze des Umweltschutzes og i våre egne Styrende dokumenter. Vårt engasjement er også synliggjort gjennom annonser og oppslag, hvor konkrete tiltak er nevnt samtidig som det understrekes at våre viktigste forretningsområder er knyttet til utnyttelse av den rene og fornybare vannkraften som energikilde.

Vi tilbyr også en rekke produkter som i seg selv er miljøvennlig eller som har beskyttelse av miljøet som funksjon, samtidig som det i fabrikkene gjennomføres tiltak for å skape "rene" produksjonsprosesser.

Miljøvern er ikke lenger slagord uten innhold, men en rekke tiltak fremkommet gjennom lovverket og/eller som et resultat av frivillighet. Ingen skal her tillegges eller fratas æren for det, men idag står opinionen, myndighetene og industrien side om side i kampen for å bevare vårt miljø. Denne kampen føres på mange fronter og det fører for langt her å omhandle alt som angår miljøvern. Vi skal derfor her konsentrere oss om noen hovedpunkter i det som kan kalles avfallssystemproblematikken.

Miljøvern knyttet til avfall eller utslipp har fått størst oppmerksomhet i de indus-

Produktemballasje bidrar sterkt til et økende avfallsproblem. Målet i Tyskland er at 90% av emballasjen skal tilbake til produsenten. Miljømerkingen Der Grüne Punkt er et middel for å nå dette målet.

trialiserte og tett befolkede områder, hvor også forurensningseffekten av denne type er mest konsentrert. Lokale problemer blir imidlertid snart landsomfattende og senere globale. Derfor tvinges krav om koordinering av tiltak frem også ut over landegrensene.

Noen hovedproblemer knyttet til avfall og utslipp er:

- Plassproblemer. Hvor kan alt avfall vi produserer deponeres uten å være estetisk ødeleggende?
- Avrenning fra avfallsdepoter forurenser jord og vann.

- Utslipp fra industri og landbruk forurenser på samme måte.
- Forbrenning av fossile brennstoffer medfører utslipp av karbondioksyd (CO₂) som igjen fører til oppheting av jordatmosfæren med klimaendringer som resultat (drivhuseffekten).
- Forbrenning medfører også utslipp av svoveldioksyd (SO₂) som i kjemisk forbindelse med vann faller til jorden som svovelsyre som igjen skader skog og jordsmonn. Skadene blir størst der hvor bergartene er kalkfattig som i Norge.
- Utslipp av klorgasser forstyrrer ozonlaget med økning av ultrafiolett stråling som resultat. Dette medfører avlingsskader og påvirker folks helse.

Det er ikke til å komme forbi at industrien ved siden av dagens landbruk hver for seg er de store forurensere. Tall fra Brundtland-komiteens rapport viser at bare økningen i dag pr år i industriproduksjonen tilsvarer den samlede industriproduksjon i slutten av 30-årene. Medvirkende til dette er også økningen i bruk- og kastmentaliteten som igjen leder tankene hen på ressursforvaltning og spørsmålet om forbruk av ikke-fornybare ressurser.

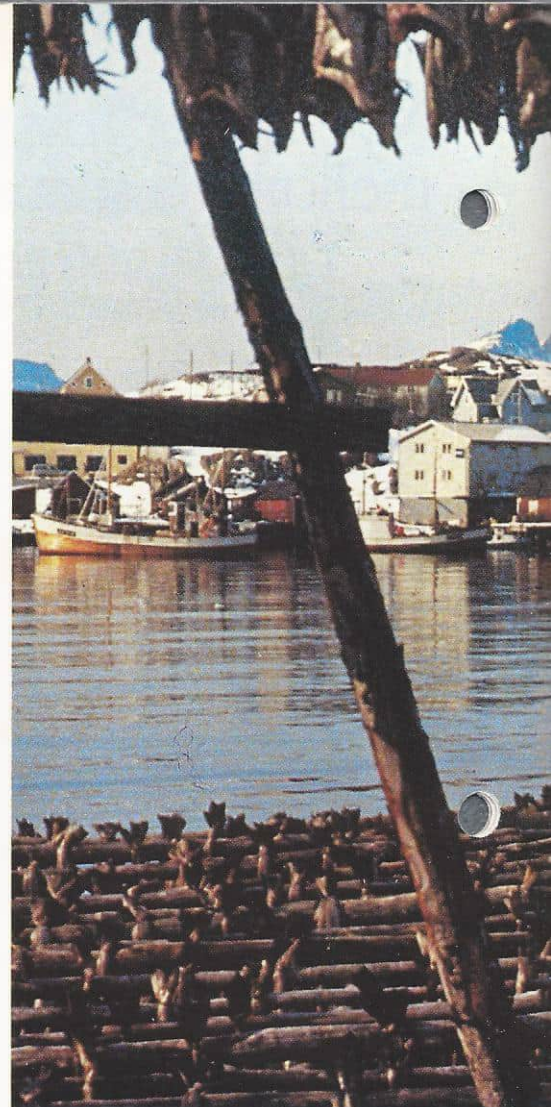
Det globale aspektet gjør det nødvendig med en harmonisering av lovverket i de enkelte land. Innen EF blir dette ivare tatt gjennom direktiver, mens EFTA-landene naturlig følger etter på grunn av sin geografiske nærhet og sine handelsforbindelser med EF-landene. EF-landene er forpliktet til å innarbeide direktivenes krav i de enkelte lands lover innen bestemte tidsfrister.

I Norge

I Norge kom det store løftet innen miljøvern med Produktkontrollloven av 1976, men spesielt med Forurensningsloven av 1981 med tilhørende forskrifter, og håndhevelsen gjennom Statens Forurensningstilsyn. Arbeidet ble i starten konsentrert om å stoppe økingen i forurensningen og få den eksisterende under kontroll. Senere kom kravene om reduksjon og om å fjerne registrerte forurensningskilder.

Norske næringslivsfolk var også initiativtakere til European Green Table som igjen sørget for at den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO tok miljøvernopp som nytt standardiseringsområde.

På nordisk basis er det innført merking av miljøvennlige produkter, basert på frivillighet. Dette er den kjente Svanemer-

ingen. Regler for Svanemerking blir i Norge ivare tatt av Stiftelsen miljømerking i Norge opprettet av Stortinget og knyttet til Miljødepartementet og Barne- og Familiedepartementet. I et nordisk

Dette er merket som gjør det lettere for forbrukerne å velge varer som i minst mulig grad skader miljøet vårt. Når stadig flere velger miljømerket,

påvirkres produsentene til å forbedre eksisterende produkter, og til å utvikle nye som er så lite miljøskadelige som mulig.

samarbeid utarbeides eller håndheves ulike krav som må oppfylles av produktgrupper for at produkter som faller under en slik gruppe, kan utstyres med svanemerket. Eksempel på slike produktgrupper er papir, vaske- og rengjøringsmidler samt oppvaskmaskiner.

Siemens AG

Hvor står så vårt moderfirma i miljø-sammenheng?

Det er en klar uttalelse fra firmaets øverste ledelse at "vi føler oss forpliktet til å skåne miljøet rundt oss, og å omgås de naturlige ressurser med sparsomhet" (mai 1990). Dette ble fulgt opp med klare uttalelser og organisatoriske tiltak med rundskriv av juli 1990 undertegnet av dr. Kaske. "Siemens AG er under utvikling,

fremstilling og forutsatte anvendelser av sine produkter, forpliktet til å beskytte det ytre miljø."

Det organisatoriske ansvar er tillagt ZPL (Zentralabteilung Produktion und Logistik), som siden under ZPLI (Produktion) opprettet Zentrale Referate Umweltschutz (UWS) med fem forskjellige avdelinger.

ZPLI UWS er vår kontakt i stamhuset når det gjelder miljøspørsmål.

Siemens AG' Grundsätze des Umweltschutzes sier at beskyttelse av miljøet har for Siemens økende betydning

- som middel til å avverge farer og minske risikoen for katastrofe
- som argument i markedsføringen
- som kriterium for produktutvalget
- som et firmamål under utvikling av nye teknikker og produkter knyttet til beskyttelse og/eller overvåking av miljøet.

Det drives et intensivt arbeid for å plante miljøbevissthet inn i organisasjonen og å tilpasse nye og gamle produkter til nye krav fra myndigheter eller fra et miljøbevisst marked. Det gjelder å erstatte stoffer og materialer som er miljøbelastende med andre miljøvennlige og som helst kan gjenvinnes. Som et ledd i gjennomføringen av "Elektronikschrottsverordnungen" er en lovbestemt innsamling og behandling av alle varer som inneholder elektronikkomponenter. Denne innføres i Tyskland pr. 1. januar neste år. Da gjelder det å konstruere produkte-

ne slik at de enkelt kan demonteres og komponentene sorteres for gjenvinning, gjenbruk eller deponering.

Siemens A/S

Som nevnt i innledningen prioriterer stamhusets ledelse og vår egen ledelse vern om miljøet meget høyt. Vi arbeider innenfor en miljøvennlig industri og vi tilbyr miljøvennlige og miljøbevarende produkter og løsninger.

Vi er underlagt de overordnede retningslinjer som gjelder vårt moderfirma i den grad disse er relevante for våre områder, og vi har de samme mål.

Dette gjelder

- å unngå sløsing med de naturlige ressurser (eks. energisparing i alle ledd)
- å erstatte miljøskadelige stoffer og materialer med miljøvennlige, gjenvinnbare og/eller benytte gjenbrukbare komponenter
- å konstruere demonteringsvennlig med tanke på sortering av demonterte komponenter i de tidligere nevnte klasser
- å stadig søke etter prosesser eller løsninger som hindrer utslipp av skadelige stoffer.

I våre fabrikker og verksteder var vi tidlig ute med å oppfylle disse forpliktelser gjennom anskaffelse av utstyr og renseinnretninger som kombinert med behandlingsrutiner sikrer forsvarlig kontroll med avfall og utslipp.

Miljøet på jorden, vår viktigste ressurs. Det globale aspektet gjør det nødvendig med harmonisering av lovverket i de enkelte land. Motiv fra Balstad i Lofoten.

Frivillige ordninger med sortering av avfall, innsamling av batterier osv, gjennomføres innenfor rammen av de motaksordninger som eksisterer på de enkelte stedene vi arbeider.

Vi har imidlertid flere saker hvor vi kan bli bedre, og som vi må gripe tak i. En systematisk vei å gripe fatt i dette på, er å benytte internkontrollsystemet som også skal ivareta kravene i forurensingsloven, produktkontrollloven samt spesifikke kommunale forordninger.

Siemens – Teknikk og miljø

Kontorservice har en del streamer til å sette på bilen. Du kan velge mellom tre tekster: Siemens - Teknikk og miljø, Siemens - Innovasjon er vår styrke og Siemens - Din elektropartner. Så her er det bare å velge en tekst man identifiserer seg med.

Siemens
Teknikk og miljø

Har vi behov for kurs i telefonskikk?

-Telefonservicen første inntrykket kunder får

Telefon-entusiaster på kurs:

Fra venstre: Marit Andersen, Bente Tømte, Mette Opsahl Thorstensen, Kristian Manger, Anne Martens, Kirsten Ørvik, Per Myhre, Froydis Nyland og Anne Bjørnetun.

Er vi barnslige? Bruker vi pekefingeren? Eller tar vi oppgaven på en voksen måte når vi møter en vrien situasjon? Disse spørsmålene er blant mange som kommer frem under dagskurset "Telefonkultur og kundebehandling" som Siemens for tiden tilbyr sine ansatte. Kursets formål er at vi skal bli enda flinkere til både å organisere avdelingene og selv opptre i telefonen, overfor kunder og kolleger.

At telefonkultur og telefonservice er et så omfattende felt som man får seg forelagt på dette kurset, overrasker nok de fleste. Kursdeltagere flest har møtt frem i troen på at de skal "lære å snakke i telefonen". Men så viser det seg at telefonkultur er langt mer enn å notere et telefonnummer på en lapp.

Mette Opsahl Thorstensen fra Sarpsborg som har deltatt på et slikt kurs, sier at dette burde markedsføres som et avdelingskurs. Hun tror det er de positivt instilte som deltar. Det som blir diskutert på kurset er ofte et avdelingsproblem, og ikke individuelt, mener hun.

-Da jeg meldte meg på trodde jeg dette var et kurs hvor jeg skulle lære å bli hyggeligere og mer effektiv ved sentralbordet, som er min arbeidsplass her i Sarpsborg. Men det er de andre her som burde vært på kurset, de som ikke hjelper meg i min hverdag. Jeg er ofte den første kunden møter her ved Siemens i Sarpsborg, og det jeg greier å bringe videre blir inn-

trykket kunden sitter igjen med. Når vi som har ansvaret for å ta telefonen, rent fysisk ikke makter det, er det sjelden noen andre som tar den, sier hun, og understreker at det er viktig at telefonkultur og god telefonservice er noe og enhver har med seg i sin daglige bagasje.

-Etter kurset sendte jeg kursmateriellet på rundgang. Der står det mye som alle kan tenke litt over, sier hun.

Vigdis Frydenlund på Divisjon Telecom Forsvarssystemer har også vært med, og betegner kurset som nyttig. Også hun mener at dette burde langt flere være med på.

-Alle lever litt i sin egen verden om at dette kan jeg, men vi kan ikke lære nok om menneskers væremåte og reaksjoner.

Ikke bare "God dag"

-Dette handler jo ikke bare om å si "God dag" på telefonen, sier hun og føler at temaet er så interessant at hun er blitt tent på å gå dypere inn i materien. Transaksjonsanalyse er noe kursdeltagerne får en smakebit av, et vanskelig ord, men ingen grunn til å la seg skremme. Det handler om vårt reaksjonsmønster, og det er greit å få litt bedre oversikt, sier hun.

Instruktøren som Siemens Training Center bruker, Per Myhre fra TBK Matematikkskolen, sier at mennesker har tre ulike reaksjonsformer når de får en klage, eller forelagt seg et problem. Det er den barnslige reaksjonen, foreldrereaksjonen

og en voksen måte å ragere på. Alle tre reaksjonsformene mener han kan være like berettiget, men at man skulle være dem bevisst og bruke den rette reaksjonen der hvor den høver seg best.

Han viser til skremmende tall fra undersøkelser som kan fortelle at opptil 28 prosent av inngående telefoner til bedrifter ikke blir tatt. Meget dårlig servicenivå i en verden hvor konkurransen om kundene blir stadig hardere, mener han.

Under kurset blir det også grundig diskutert hva er telefonkultur og hva er god telefonservice. Det påpekes at disse begrepene inneholder alt fra god gammel-dags folkeskikk, organisering på avdelingen til bevisste holdninger til hva telefon virkelig betyr for forholdet mellom en kunde og - i dette tilfellet - Siemens.

Hun forteller at avdelingen er organisert i en såkalt pickupgruppe og at hun med sitt spesialapparat kan følge med på trafikken på inngående og utgående telefoner hos den enkelte.

-Vi er rimelig godt fornøyd med organiseringen av telefonbruken på avdelingen. Men vi bør ha i minne at vi alltid kan bli bedre, sier hun.

Det ringer, det ringer...

På et kurs som dette i telefonkultur lærte vi blant annet å yte Service og ikke være sur selv om telefonene kimer og flere venter på "tur".

De som ringer til oss vil fort danne seg et bilde Både av firmaet og avdelingens grinete "Mathilde".

Derfor bør vi alle ta telefonen med Smil i stemmen Si navnet vårt, snakke tydelig ikke stresse som et lemmen.

Våre kunder - som vi lever av fortjener å bli hørt Vi må Lytte og vise Interesse Ingen må føle seg overkjørt!

Til slutt kan vi jo minne hverandre på å si fra til "naboen" når du fra plassen din kan Gå Det er det lille ekstra som får "butikken" til å gå!

Anne Bjørnetun

50-års jubilar:

Siemenshistorie på to ben

Tekst og foto: Tor Cederkvist

"Altorp på lageret" er et begrep for mange siemensianere.

Et begrep det stod respekt av.

Ikke så rart, den 23. september var det 50 år siden Helge Altorp (66) første gang satte sin fot på Siemens. Nå får han Kongens fortjenestemedalje.

- Joda, jeg husker godt min første dag i Rosenkrantzgata 11, sier Helge Altorp. Både lagersjef Aslesen, som ansatte meg, og selve lokalene står klart i minnet.

Lageret var ganske lite, og lå i kjelleren. Sjefene satt oppe, med vindu mot gata. Ned til lageret førte det ei smal trapp, så vi måtte frakte varene i en enkel heis. Den frøys ofte fast om vinteren.

Grunnen under bygningen var alunskifer, slik det ofte er i Oslo sentrum. Den var i stadig bevegelse, så gulvet buktet seg opp og ned, og det ble stadig lavere under taket. Til slutt ble gulvet brutt opp, planert og støpt på nytt.

Men det var orden i sakene, både på lageret og ellers. Ikke en sykkel måtte parkeres galt, det sørget vaktmester Johansen for. Han hadde vært sjømann, og opplevd mye, både til sjøs og da han ble akterutseilt i Amerika. En grepa kar, men det reneste interpolit.

- Misunte du gutta med vindu mot gata?

- Sånne tanker var jeg vel aldri inne på en gang, smiler Altorp, lett forskrekket. Jeg var jo bare en alminnelig arbeidsmann. Og Siemens var et godt sted å være, da som nå. Men forskjellen mellom sjefene på toppen og oss på lageret var nok adskillig større den gangen enn den er i dag.

- Var en jobb på lageret det du ønsket deg mest av alt her i livet?

- Det er klart at jeg hadde mine drømmer, jeg som andre unggutter. Egentlig var det elektriker jeg ville bli, som far min. Så etter tre år som visergutt i et boktrykkeri i Tollbugata, ville jeg prøve å komme inn i læra. Jeg var 16 år den gangen. Far jobbet som elektriker på Frydenlund, og de brukte nesten bare Siemens-utstyr og Siemensmontører. En av dem oppmuntret meg til å møte opp i Rosenkrantzgata for å be om jobb i Siemens. Men det var ikke lett om læringsplasser den gangen, så tilbudet ble en jobb på lageret. Og der ble jeg resten av livet, uten at jeg egentlig har angret på det.

- Du begynte i Siemens under krigen, det var vel ikke mye varer på lageret den gangen?

- Nei, det kan du skrive opp! Som jeg sa var ikke lagerlokalet stort, men det var stort nok til det vareutvalget vi hadde å by på. Og ikke noe kunne leveres ut uten rasjoneringskort og rekvisisjon. En gang kom en tysk offiser og skulle ha noen sikringer. Han hadde ikke rekvisisjon, så vi sendte'n ut igjen. Men du verden så sint han ble!

- Hadde du ellers vanskeligheter fordi du jobbet i et tysk firma under krigen, for eksempel ved at naboene så skjevt til deg?

- Nei, ikke på noen måte. En jobb var en jobb. Og etter krigen fikk vi jo vite at flere av toppsjefene i firmaet hadde vært blant de mest aktive motstandsfolk under krigen. Det gjorde godt.

- Etter krigen ble jo forbindelsen til Tyskland brutt for en ganske lang periode, og firmaet tok navnet Proton. Hvor fikk dere varer fra da?

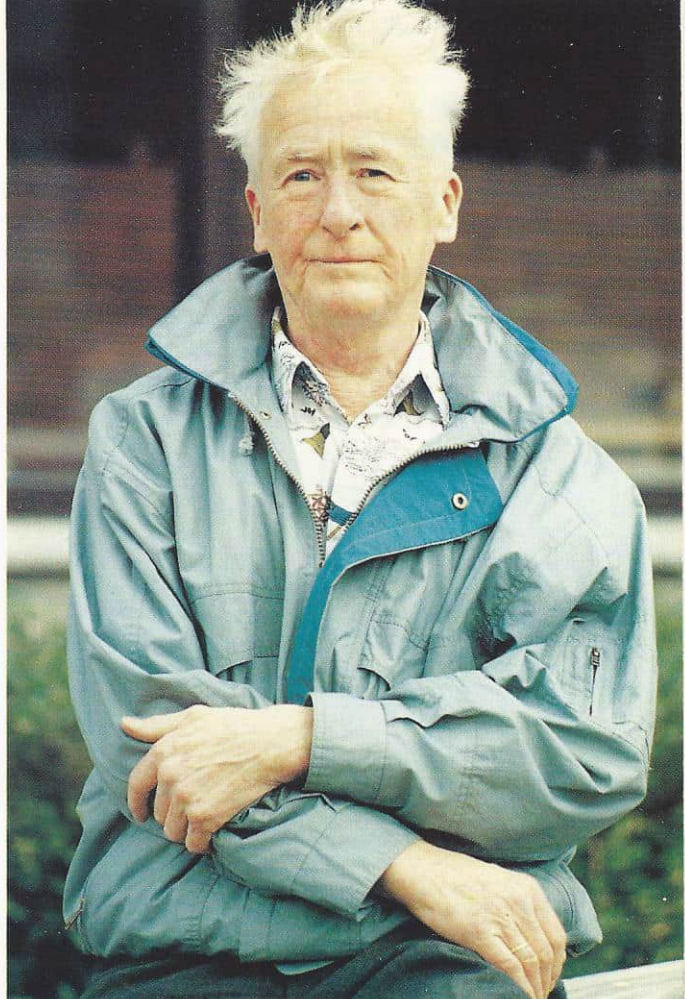
- Den første tiden var det magert. Men sjefene var flinke til å skaffe varer, fantasien var det ikke noe i veien med. Jeg husker vi fikk inn et parti brytere fra Italia, det var i bytte mot klippfisk fra Lofoten. God gammeldags byttehandel, altså. Ellers ble det en del norske produkter etter hvert, både fra Elko og fra egen produksjon. Proton kjøpte blant annet den elektriske fabrikk Tomter Fabrikker A/S, som ble omdøpt til Vegar Elektriske Fabrik A/S. Der ble det produsert komfyrer, varmtvannsbeholdere og elektriske varmeovner, de siste etter modell av de tyske ovnene vi hadde hatt tidligere.

- Etter krigen flyttet lageret ut av Rosenkrantzgata, der ble det bare kontorer igjen?

- Ja, det er riktig. Min neste arbeidsplass ble lageret i Meinichsgate. Det var en stor forbedring. Men lokalene hadde tidligere vært brukt av et firma som handlet med huder og lær, og lukta etter dem var ikke særlig parfymert. Den hang i veggene mange år etterpå!

Så ble det Linderud, i 1969. Vi på lageret var de første som flyttet inn der. Kanskje litt for tidlig, mange av hyllene var ikke kommet på plass enda, så varene lå og fløt ut over gulvet den første tiden.

- Etter 20 år på Linderud ble lageret flyttet til Kløfta. Hvordan opplevde du det?

- Vel, vi var ikke mye glade for å flytte dit opp. På grunn av veien, det er et mareritt å kjøre motorveien gjennom Skedsmo på vinterstid. Sist vinter var det fem dødsulykker på den strekningen. Men ellers er det helt fint på Kløfta, både lokalene og omgivelsene.

- Du har så å si slutt ut fem administrerende direktører i løpet av din tid i Siemens, det er vel litt av en rekord?

- Det er kanskje det, og det har vært moro å se utviklingen. Som sagt har jeg alltid opplevd firmaet som uhyre sosialt, men det er klart at skillene mellom skiktene var vesentlig større i gamle dager. På Linderud kom jo Tor Jemtland til kontantdisken og handlet fire sikringer og en vifteovn som alle andre, slik skjedde ikke med direktørene den gang jeg satt i luka i Meinichsgate!

- 50-års jubilarer vil vi heller ikke komme til å oppleve mange av i fremtiden?

- Nei, jeg blir nok den siste. Ingen av "de gamle gutta" er tilbake, og det skal vel holde hardt om noen av dagens unge kommer til å oppleve 50 år i samme firma.

Det har han nok rett i, Helge Altorp. Som snart skal over i pensjonistenes rekker. Da skal han bruke enda mer tid på hobbyene sine, lesing og fiske, hvis helsa holder. Han har nesten ikke vært sykmeldt i løpet av de 53 årene han har vært yrkesaktiv, men har skrantet litt i det siste. Nå føler han at kreftene er på vei tilbake, og da skal ikke fisken nær hytta hans på Finnskogen føle seg for trygg lenger!

Siemenslaget Cupmester i Trondheim

Etter noen år med middels resultater er Siemenslaget i Trondheim igjen i siget i bedriftsfotballen. I høst ble det spilt cupfinale i 7-er fotball mot Aalmo Elektriker, et lag som består for en stor del av tidligere Siemens-montører.

Til tross for oppslag i S/T var det bare fire tilskuere fra Siemens tilstede, mens Aalmo stilte med hornorkester og heilagjeng. Dette skapte nerver hos Aalmo-gjengen og etter åtte minutter ledet Siemens 2-0, begge målene av Wiggo Tetlie. Siemens punkterte nærmest kampen etter ca 15 min da Karl-Tore Grimsbo la på til 3-0 (pauseresultat). Tor Myren avsluttet scoringene for Siemens midtveis i 2. omgang. Et trøstemål i slutten av 2. omgang ga sluttresultat 4-1.

Bak fra venstre:
Morten Lian, Svein M. Aas, Karl-Tore Grimsbo og Svein Erik Rønning.
Foran fra venstre:
Tor Myren, Ole Kristian Belsvik, Wiggo Tetlie, Frode Olsen og Stein Wennberg.
Ikke tilstede da bildet ble tatt:
Roar Dyrnes, Øystein Kvam og Trond Bertelsen.

Semifinalen ble funnet knepent over Smith/Fjeldhammer Brug. Resultat 4-3, etter tre scoringer av Ole Kristian Belsvik og 1 scoring av Trond Bertelsen i siste minutt.

Siemens har forøvrig spilt 18 kamper i serie og cup, vunnet 16 kamper og tapt kun to, og er nå klar for opprykk til 2. divisjon neste år.

Einar Fiske

Jentetur til Galdhøpiggen

Jentene i Varmefabrikken i Trondheim på jakt etter nye utfordringer. 28. august var Norges høyeste fjell – Galdhøpiggen – målet. Nå må guttene skjerpe seg! Hvor bliver de av?

Toppen er nådd – skål!

Foran fra venstre: Margit Valseth, Lillian Smevik, Eli Skaget og Gudrun Brevik.
Andre rekke fra venstre: Grethe Tiller (delvis skjult), Anne Mari Engan (skjult), Gjertrud Sjøseter, Evangelina Velasquez, Randi Schultz og Astrid Brochs.
Tredje rekke fra venstre: Edel Mathisen, Brit Uthus og Mary Christoffer- sen. Foto: Gudrun Brevik.

Høytidelig åpning

Høytidelig åpning av nye kontorlokaler i Trondheim. 450 kvm. lager ble i løpet av et halvår ombygd til moderne kontorlokaler. Det er Divisjon Energiforsyning, avdeling Distribusjon Høyspenning (DH) og Divisjon Markedsføring Nord (DMN) som nå er samlet på ett sted. Tidligere har disse avdelingene holdt til i tre adskilte lokaler. Nå kan avdelingene rasjonalisere ved å dele endel felles-tjenester, i tillegg blir den interne kommunikasjonen vesentlig raskere og lettere.

Tove Lohne

Fra den høytidelige åpningen. Fra venstre (første rekke): Harald Paulsen, Thormod Bekken og Terje Ravlasve.

Golftreff rundt el.rørene

Montørklubben arrangerte i høst for 2. år på rad en høyst uformell golfaften for sine medlemmer. Green'en var naturlig nok grøntarealet på Sluppen og med ca. 30 egenproduserte golfkøller av meget høy kvalitet (iflg. ISO 9001?) ble det litt av en slagkraftig (om ikke slagferdig!) kveld kan dere tro!

Om golfkøllene traff målet?

Ja, det sier historien ingenting om, men arti va det lell! Til slutt ble det premieutdeling med kaffe og kaker til alle sammen – og snipp, snapp, snute så var dette

Til Eiendomsdrift: Med tanke på fortsatt vedlikehold av grøntarealet, besto "hullene" i å treffe innenfor en radius av ca. 15 cm rundt el.rørene. Takk for lånet!

Profesjonelt utstyr må til for en elektriker – også på fritid: Golfkøllene er laget av galvanisert armeringsjern og vannslange for "sikkert" grep. Her finnes både "puttere, drivere" etc. etc.

"Hullene" består av elektrikerer med påmontert nr. skilt fra 1-18 (18-hulls bane selvfølgelig).

Vi slår et slag for det sosiale i klubben!

Arne Næverdal demonstrerer et perfekt slag. Ivrig tilskuere og elever, fra venstre: Torbjørn Schei, Øivind Gustavson og Torbjørn Sumstad. Skiltet i forgrunnen? Det må innrømmes at de fleste spilte med handicap!

PS. Til orientering kan vi også nevne andre tiltak vi gjennomfører i montørklubbens regi: St.Hans-moro samt fiskekonkurranse i Nidelva for hele familien og Dart-kveld på puben Monte Cristo.

Tekst: Ø. Gustavson
Foto: Bjørn-Erik Melum.

Sov rolig før Reisesjekken

-Takk for innsatsen, Hans Jørgen, sier programleder Helge Hammelvoll Berg i TVNorge.

At gode kolleger seg imellom kan finne på mye rart, er velkjent. Men det ble nok en betenkelig overraskelse for økonom Hans Jørgen Kristensen da det gikk opp for ham - den gjennomgarva ungar som han er - at flere i økonomimiljøet hadde meldt ham på til Reisesjekken i TV Norge. -Jeg sov rolig. Forholdsvis rolig, sier Hans Jørgen og drømte ikke om noen spesiell kvinnetype som kunne dukke opp i studioet. Nå falt jenta for en annen stemme bakom forhenget, og det ble hverken et nytt damebekjentskap eller reise på han. Turen i dette programmet var til Helsingfors, og Hans Jørgen ville tatt tapet hardere dersom han hadde gått glipp av Syden. -Jeg trakk ikke det lengste strået, i en beinhard konkurranse, men trives tross alt i ungkarstilværelsen, sier han.

Har du en sang?

Astri Larsen ved Biblioteket på Linderud vil gjerne ha festsanger. Hun har begynt å bygge opp et arkiv med alle slags sanger for selskap og fest. Selv har hun gjennom mange år samlet hundrevis av sanger, og disse vil bli stammen i hennes "sangbank". Men for virkelig å ha noe å tilby alle ansatte i Siemens, håper hun at Bibliotekets postkasse i tiden fremover oversvømmes av festlige, kvikke, fine og hyggelige sanger.

Skal det være et arrangement i Siemens, eller trenger du sanger til et privat selskap, kan du kanskje finne sangene i biblioteket.

Hun har en liten overraskelse på lur til alle som bidrar med et lite utvalg. Hun vil derfor at alle som sender inn husker å skrive sitt navn på, slik at hun kan få foretatt en trekning og oversende "gevinsten" til rette vedkommende. Sanger kan sendes til: Astrid Larsen, Biblioteket, K1, S/O.

Her følger en hyldest - en norsk-amerikansk hyldest - til lutefisken. Denne passer nå når det går mot jul og er hentet frem fra Astri Larsens sangarkiv.

Hyllest til lutefisken

(Melodi: O Tannenbaum)

O Lutefisk... O Lutefisk...
how fragrant your aroma
O Lutefisk... O Lutefisk...
You put me in a coma.
You smell so strong...
You look like glue
You taste just like av overshoe
Bute lutefisk ...
come Saturday
I think Ill eat you anyway

O Lutefisk... O Lutefisk...
I put You by the door way
I Wanted you to ripen up...
just like they do in Norway.
It was not turkey or fried ham...
it was not even pickled spam.
My Mother knew there were no risk...
In serving buttered Lutefisk.

O Lutefisk... O Lutefisk...
now everyone discovers
that Lutefisk and lefse makes...
Norwegian better lovers.
Now all the world can have a ball...
You're better than that Yorit Ol
O Lutefisk... with brennevin
You make me feel like Errol Flynn.

Nattevandrerne

Når høsten kommer sigende, med regn, mørke og kulde, - pleier de fleste å holde seg til inneaktiviteter om kveldene. Men så er det da en viss gruppe mennesker som hiver seg ut i tussmørket, og helt frivillig vil "plove" gjennom skog og mark for å finne noen bortgjemte orienteringsposter. Nattorientering kalles det, og hver høst avsluttes O-sesongen i Siemens-Trondheim med et natt-o-løp, etterfulgt av sosial samling og premiedryss etter endt sesong. Undertegnede fant på å stille opp på dette arrangementet, for å bli en erfaring rik-

kere. For det første var det bra vi sprang to og to, for på egenhånd tror jeg å jeg ville rotet der ute til neste dag. Men det var en storartet opplevelse, og denne kvelden var slett ikke som det innledningsvis ble beskrevet, men derimot skinte en aldeles nydelig fullmåne, som nesten gjorde hodelyktene overflødige.

Tekst og foto: Per H. Grinde

Noen av premievinnerne samlet. Bak fra venstre: Svein Johnsen, Holger Aalberg, Leif Rohjell, Knut Sorgård, Steinar Åsvang. Foran fra venstre: Odd Viken, Per Laksfors, Edel Guldseth, Harald M. Paulsen.

Veteranene i Trondheim seiret i årets fotballcup, med over 32 deltagende lag. I fire kuldegrader på glatt kunstgress, vant vi over Statoil og Trondheim Brannvesen før vi møtte Dahls-Ringnes i finalen.

Finalen var dramatisk i fire minutter, da scoret vi det første målet. Resten gikk lekende lett, og vi vant 3-2!

Einar Fiske/Arild Moe

Bakerst fra venstre: Arild Moe, Roy Lund, Jan Egil Broholm, Hans Hoidal, Atle Aas, Arnt Syrstad. Foran fra venstre: Trond Hagen, Hans Dalquist, Arne Helgesen, Trond Bertelsen, Trond Spjøtvold, Bjørn Odden og Åge Røstad var ikke til stede da bildet ble tatt.

Det svarte gull

Olje og gass - det er blitt fundamentet for økonomien i Norge. I løpet av de siste 10-15 årene har vi alle både sett og hørt at gigantiske betongplattformer er blitt slept på plass i Nordsjøen. Men vi mangler noe, vi oppfatter eller forstår ikke de virkelige dimensjonene av slike kolosser. Bare et mindre antall Siemensansatte har vært i nærkontakt.

Det er tidligere skrevet i Siemens Intern om Hydros hovedadm. på Sandsli. Det var startfasen i 1985, og da var det meste råbygg. Nå er anlegget ferdig og i full bruk, 35 000 kvadratmeter, så å si, proppfullt av det meste.

Siemens har hatt 4-8 mann på stedet hele tiden, og lederen, Dagfinn Sagstad, har en utmerket styring med det hele. -Og, hva ville være mer ønskelig for Seniorgruppen enn å få se herligheten?

Elsjef Nøtvedt, som er ex. Siemens-ansatt, inviterte til et besøk med en kopp kaffe. Etter omvisning i forskjellige avdelinger, fikk vi se en enorm modell av Trollplattformen samt modell av en ny type undersjøisk produksjonsplattform som arbeider ubemannet.

Om sider endte vi opp i det store auditoriet som også er en avansert kino. Der kan det vises "tredimensjonale wide screen-film" på fem lerretter monteret i en bue med tilsvarende fem fremvisere. Det ble vist en instruksjonsfilm. Noen opptak var meget sterke, som da vi "fløy" innover Vågen. "Flyet" la seg da i en sving, og tilskuerne fulgte med i bevegelsen. Det ble vist undersjøiske opptak. Da en stor 10-12 meter lang spekkhogger svømte nær kameraet, grep noen og enhver seg fast i stolen. Så kom det store øyeblikket da miniubåten dukket opp ca. 200 meter fra Troll-plattformen.

Et tilsynelatende konglomerat av søyler, moduler, kraner og rør samt alt annet som skal til for å skille vann, olje og gass. Hele 150 000 tønner olje pr. dag.

Og her ute, rett vest for Bergen, ligger umåtlige ressurser. 250 millioner kubikkmeter olje og dertil 97 milliarder kubikkmeter gass.

Dagfinn Sagstad har vært stedlig leder for Siemens under byggingen av Hydros anlegg på Sandsli utenfor Bergen. Her står han foran en kjempemodell av Troll-plattformen.

I invitasjonen fra Seniorgruppen ble det blant annet nevnt: "Som tidligere aktiv Siemens-medarbeider kan en føle seg stolt over å se hvorledes Siemens teknikk og fagfolk fyller behovene".

Vi sluttet vel besøket med det håp at slik må det bli også i fremtiden - at Siemens teknikk ligger fremst. Da blir valget lettere for brukeren. *Knut Madsen*

Årsmøte i Seniorklubben i Oslo

Siemens Seniorklubb har hatt årsmøte. Det nye Styret har fått følgende medlemmer:

Leder: Tore Berg
Nestleder: Per E. Berg
Sekretær: Ole Alfstad
Kasserer: Solveig Ugstad
Syremedlemmer:
Grethe Engebretsen
Egil Jacobsen
Bjørn Dahlberg

Seniorklubben kan se tilbake på et aktivt år for medlemmene. Klubbens målsetting er å skape en hyggelig miljø ved våre møter og turer. Alle pensjonister blir automatisk medlem av seniorklubben. Oppslutningen på våre turer samler ca 100 deltakere og stemningen er upåklagelig.

På medlemsmøtene er det i snitt 50 tilstede. Der er det hyggelig og fin atmosfære og praten går. Gjennom mange år i Siemens er det ikke vanskelig å finne samtaleemner. Det sosiale samvær med kolleger gir sikkert mange et rikt utbytte.

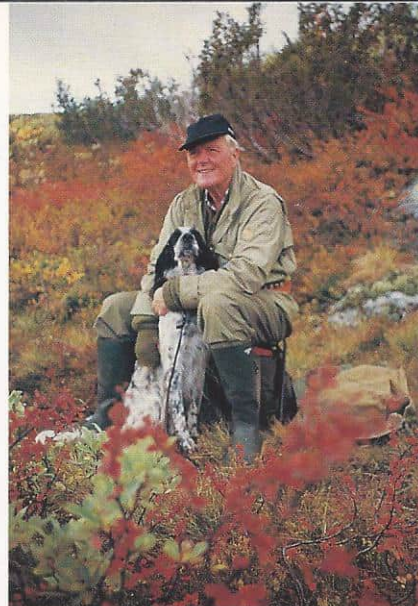
Klubbens største arrangement er Julemøtet. Da stiller over 100 medlemmer opp i finstasen og sjefen i firmaet forteller om tingenes tilstand.

Styret håper ennu fler finner veien til møtene og turene foreningen arrangerer.

Pensjonisthilsen fra fjellet

Et stemningsbilde fra Valdres i september. Rypejakten er spennende og det er imponerende å se hundens søken etter rypa. Resultatet er ikke alltid å bli mett av, men det er en fin opplevelse og god mosjon med daglig 7-8 timers vandring i høyfjellet.

Hilsen fra Egil O. Jacobsen og engelsksetter Ross.

Fjelltur i øsende regnvær

Årets tur foregikk i helga 3.-5.september, og dette året la vi turen nordøstover, til Sandvika Fjellhotell i Verdalen, hvor vi var til sammen 62 voksne og barn.

Sandvika Fjellhotell er opprinnelig en gammel skystasjon på grensa mellom Norge og Sverige. Stedet er i dag et mye brukt turterreng for folk i Verdalen og omegn, og var velegnet også til vårt formål.

Etter å ha kjørt i øsende, pøsende regnvær nesten hele veien fredag kveld, var det godt å komme i hus og etter hvert innta en nydelig middag bestående av suppe, stekt røyr og dessert. Etter middagen og leggetid for de aller minste, samlet vi oss omkring en uhyøytelig gjettekonkurranse. Slik ble deltagerne også bedre kjent med hverandre.

Lørdag er den store turdagen under høstturene. Og det ble det også i år, selv om det regnet en del. Det ble sendt ut en fortropp for å finne leirplass og tenne bål, slik at den store pølsepisinga kunne starte når deltagerne etter hvert nådde frem. Fortroppen fant en fin plass ved et vann, og bålplassen ble anlagt midt i terrenget, da brannfaren ble vurdert til å være svært liten etter nedbørrike august. Bål ble det også, takket være at noen sleit seg innover med veden i ryggsekken.

Med høyfjellshotell i Verdalen som mål, måtte det til en pølsefest midtveis - i øsende regnvær - under årets høsttur for siemensianere med barn, i Trondheim. Foto: Randi Wettland.

Ettersom det regnet litt under turen, ble det ikke så langvarig rast der inne, og de fleste dro etter hvert tilbake. Noen av deltagerne gjorde en ekstra runde på hjemturen, både for å komme opp på ei røys og for å finne multer. Enkelte andre turdeltagere gikk helt for seg selv og fikk den turen de ønsket seg.

Lørdag ettermiddag er reservert for barna. Og Dagny Skrødal hjalp komiteen med å avvikle lekene, slik at alle hadde gjort seg fortjent til belønningen - godteposen.

Om kvelden var det middag med suppe, rensdyrstek og dessert. Etterpå var det dans for store og små til langt ut i de små timene. Stemningen var god, også blant de få innfødte som viste seg på stedet.

Søndagen opprant - med regn! De sprekkeste dro til Sverige for å finne molter, resten gikk småturer omkring fjellhotellet frem til luns. Etter det vi vet, kom alle velberget hjem til tross for små hindringer som høleregner og radarkontroller. *Guri Solem*

Hjertelig takk

til Direksjonen og kolleger og venner for all oppmerksomhet, gaver og blomster i anledning min fratrede.

Reidar Nilsen, S/O

til venner og kolleger for all støtte og oppmerksomhet ved min kjære Hildes sykdom og bortgang. *Steinar Engen, S/O* til Direksjonen, kolleger og gode venner for de flotte presangene, skjønn blomster, og ikke minst, de varme og vakre ord som ble sagt i forbindelse med min overgang til pensjonisttilværelsen.

Nikken Saxegaard, S/O

for blomster og gaver fra kolleger og venner ved min avslutning av den yrkesaktive tid i Siemens. *Harald Worren, S/O* til direksjon og kolleger på Kløfta og i Oslo for blomster og gave til mitt 50-års jubileum.

Helge Altorp, S/O

til Direksjon og ledelse for gaver og blomster i anledning mitt 40-års jubileum.

Mons Haugum, S/T

for gaver og annen oppmerksomhet ved mitt 25-års jubileum.

Odd Harald Magne, S/T

til Direksjonen og montørklubben for hilsener og blomster ved min 80-års dag.

Eystein Hoseth, S/T

til Direksjonen og kolleger for blomster og oppmerksomhet i anledning min 70-års dag.

Alf Waagene, S/O

til Direksjonen og avdelingsledelsen for oppmerksomheten i forbindelse med mitt 25-års jubileum.

Tor Guttormsen, S/T

til firmaledelse og kolleger for blomster og gaver ved min 70-års dag. *Tor Skagseth, S/T* til Direksjonen for vakker blomsterhilsen til min 70-års dag.

Mary Holt, S/O

til Direksjonen og kolleger for blomster og gaver i anledning min 70-års dag.

Lauritz Flaath, S/O

til Direksjonen og kolleger for blomster og gaver i anledning min 60-års dag.

Ingvald Brurok, S/T

til Direksjonen og kolleger i Divisjon Elektromed for blomster og gave i anledning min 60-års dag. *Erik Christoffersen*

til Direksjon, HK-klubben og kolleger for blomster og gave ved min 60-års dag.

Rolf Wulvik, S/T

til Direksjonen, HK-klubben, kolleger og venner for skjønn blomster og gaver i anledning min 60-års dag.

Magnhild Vikan, S/T

for oppmerksomheten i anledning min 50-års dag.

Eva Lybekk, S/T

til firma, verkstedklubben og kolleger for oppmerksomheten i forbindelse med min 50-års dag.

Dagfinn Skarpnes, S/T

til Direksjonen og kolleger for blomster og gaver i anledning min 50-års dag.

TAH, S/T

til Direksjon, HK-klubben, kolleger og venner for blomster og gaver i anledning min 50-års dag.

Harald Prytz Moan, S/T

til Direksjonen og Divisjon Telecom, venner og kolleger for de vakre blomster og for de fine gavene til min 50-års dag.

Britt Grenager, S/T

til Direksjonen, kolleger og venner for blomster og gave i på min 50-års dag. *E. Kihle, S/T* til ledelsen i Divisjon Telecom og kolleger for nydelige blomster og gave ved min 50-års dag.

Margit Olsen, S/O

til Direksjonen og kolleger for blomster og gaver i forbindelse med min 50-års dag.

Harald Bårdsen, S/O

til Direksjon og kolleger for blomster og gave på min 50-års dag. *Turid Gjertsen, S/Kløfta*

til Direksjonen, venner og kolleger for blomster og gaver til min 50-års dag.

Eva Venli, S/O

til Direksjonen og kolleger for blomster og gave på min 50-års dag. *Knut Viken, S/O*

til Direksjonen, venner og kolleger for oppmerksomheten i anledning min 50-års dag.

Tore Trondvold, S/T

til kolleger og venner for all oppmerksomhet ved min 50-års dag. *Egil Bjarkaas, S/O*

til Direksjonen, montørklubben i S/T, kolleger og venner for blomster og gaver i forbindelse med min 50-års dag.

Edvin Strand, S/T

Vi gratulerer

40-års jubileum
Iris-Eveline Johansen, S/O
15.01
Knut Korneliussen, S/O
01.03

25-års jubileum
Poul Hegndal-Andersen, S/O
01.01
Jarle Amundsen, S/O
20.01
Per-Erik Nytorpet, S/O
23.01
Gerd Hoff, S/O
23.01

Lyngve Nyhagen, S/O-S/T
10.02
Knut Herman Barg, S/O
03.02
Edel K. Guldseth, S/T
17.02
Gunnar Thronæs, S/T
05.03

75 år
Kåre Bondkall, S/O
21.01
Thor Wennevold, S/O
26.02
Else Eriksen, S/O
02.03

70 år
Agnes Lundemo, S/T
28.02
Per B. Moen, S/T
04.03
Helge D. Amodt, S/O
04.02
Erna Dagmar Clem, S/O
06.02
Else Synnøve Skotte, S/O
09.03

75 år
Karl Sebak, S/B
07.01

67 år
Brynjulf Høyem, S/T
04.01
Einar Ryen, S/T
05.01
Einar Munkvold, S/Harstad
09.01
Audun Espeland, S/Kr.sand
12.02
Arvid Sivertsgård, S/T
15.02
Helge Altorp, S/Kløfta
16.02
Grethe Blankvannsbråten, S/O, 23.02

60 år
Sverre Røstad, S/T
04.01
Trygve Nilsen, S/O
14.01
Odd Løkken, S/T
24.01
Tormod Hyving, S/O
28.01
Odd Bye, S/T
05.02
Magnar Vattøy, S/Ålesund
06.02
Björg Lindseth, S/O
11.02
Aksel Ulseth, S/T
13.02
Jarle Amundsen, S/O
25.02

50 år
Gunnar Aursjø, S/T
12.01
Kjell Andersen, S/T
22.01
Egil Rannestad, S/O
13.02
Hans Martin Solbakken, S/Tromsø, 16.02
Arne Besseberg, S/O
05.03

Divisjon Elektrovarme satser på framtiden

Elektrovarmefabrikken i Trondheim styrker sin stab med tre nye ansettelser:
Fra venstre:
Einar Bergsmyr, siv. ing. innen elektronikk
Rune Johnsen, siviløkonom
Helge Fallmyr, salgssjef med hovedansvar for norske elektrogrossister. JER.

Siemens Intern

Utgitt av Siemens A/S
Sentravdelning Markeds-
kommunikasjon (SAM)

Redaktør:
Per Henriksen, (linje 3753)
Layout/Desk Top:
Leif Fiskaa, (linje 3495)

Ansvarlig:
Tor Cederkvist, (linje 3711)
Kontakt i Trondheim:
Tove Löhne, (linje 9310)

Neste nummer kommer
ultimo februar.
Siste frist for innlevering av
manuskripter er 25. januar.

Nyttårsaften 1993

- Vi går inn i Olympiaåret

Tekst: Asbjørg Gullord

Men hva skal vi servere?

Det blir alltid feststemning når en stor sprøstekt kalkun bæres inn. Synet av den staselige fuglen får folk til å gispe av beundring og komme med begeistrede tilrop. Garantert suksess! Kalkun er vår største spisefugl, men tilbredningen er så enkel at ingen bør la seg skremme.

Som forretter passer en enkel, kald fiskeanretning og desserten kan gjerne være en karamellpudding som lages i god tid på forhånd.

Kort om kalkun:

- Beregn 500 gr pr person
- Tines langsomt, helst i kjøleskap 1-2 dogn
- Fyll eventuelt med ønsket stuffing
- Bind lår og vinger inntil kroppen
- Pensle med smeltet smør tilsatt salt og pepper
- Stekes ved 160 C 1/2 time pr kilo
- La kalkunen "hvile" ca. 20 minutter før oppskjæring

Stekt kalkun

1 kalkun /beregnet 1/2 kg pr person)
salt/pepper
smør til pensling
160C ca 1/2 time pr. kilo
Forslag til stuffing:

Baconfyll

1 liter brødterninger av fersk loff
1 dl mel
2 egg 100 g bacon
150 g sjampinjong
1 løk
salt/pepper og persille

Bacon klippes i små biter. Løk og persille finhakkes. Soppen skjæres i skiver. Brun bacon, løk og sopp. Ha i persille. Hell dette over brødet som er blandet med egg og melk. Smak til med salt, pepper og muskat.

Tin kalkunen i kjøleskapet eller på annet kjølig sted for å minske væsketapet. Det tar fra 1 1/2 dogn å tine en middels stor kalkun. Når den er tint fjernes posen med innmat, hvis den ligger inni fuglen. Skyll og tork både inn- og utvendig med papirhåndkle. Bind opp fuglen ved å føre vingespissene bak på ryggen inn mot halsen. Slå en hyssing rundt begge vingene og stram til. Fyll eventuelt fuglen med stuffing.

Etter at kalkunen er fyllt, lukkes åpningen med en stekesnål eller den sys igjen med bomullstråd. Knyt hyssing rundt benknokkene og stram til. Pensle kalkunen med smeltet smør tilsatt krydder.

Legg den på rist over langpannen eller i pannen hvis fuglen er stor. Ha eventuelt litt vann i pannen under steking. Kalkunen er ferdig stekt når steketermometeret (er medsendt) spretter ut.

Portvinssaus med valnøtter

4 dl kraft
3 ss hvetemel
1 dl fløte
1 dl portvin
salt/pepper
50 g hakkede valnøtter

Kok opp kraften og tilsett hvetemel rørt ut i litt vann. La sausen småkoke ca. 5 minutter. Ha i fløte, portvin

og valnøtter. Smak sausen til med salt og pepper.

Oppskjæring

La fuglen "hvile" i minst 20 minutter før oppskjæring. Den kan serveres hel med bryststykkene ferdig oppskåret i skiver og lagt tilbake på skroget. Skjær løs filetene langs hele brystbenet. Helt nederst skjæres skinnen fra med et vannrett kutt fra yttersiden. Hvert bryststykke skjæres i ca. 1/2 cm tykke skiver og legges "helt" tilbake på skroget. Ved annen gangs servering skjæres lårene fra, benes og deles opp.

Servering

Kalkunen kan serveres kald eller varm. Serveres den kald smaker det godt med frisk fruktsalat, f.eks. Waldorfssalat eller en vanlig grønn salat. Varm kalkun serveres med saus, kokte poteter og grønnsaker. Av grønnsaker anbefales rosenkål, blomkål, erter og bønner. Serveres det frukt kan den både være frisk og hermetisk, f.eks. epler, druer, ananas, fersken, svsker o.l.

Karamellpudding (6 porsjoner)

6 dl melk
4 ss sukker
1/2 ts vaniljesukker
5 egg
2 dl sukker til karamell

Brun sukker til karamell i en glatt og tett kakeform. Pisk eggene lett sammen, tilsett melk, sukker og vaniljesukker. Rør til sukkeret blir oppløst. Sil blandingen over i den glaserte formen. Sett puddingen inn i kald ovn i vannbad og skru temperaturen på 125 C. Formen skal stå i ovnen til puddingen er stivnet fra 1-2 timer avhengig av antall former. (Pass på at vannbadet ikke koker, da vil puddingen bli pipete. Hvelv ikke formen for puddingen er helt kald og pynt den eventuelt med krem.